

Professor dr. Jur. Peter Pagh

Degnehusene 70,
2620 Albertslund
tlf.: 21820038/35323127
email: peter.pagh@jur.ku.dk

**Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1218 København K**

11. september 2018

Vedr.: Artikel i TfM 2018, s. 277 om nye EU-domme om habitatdirektivets art. 6 med en kommentar til Miljøstyrelsens tilladelse af 13. august 2018 til etablering af vildsvinehegn ved den dansk-tyske landegrænse meddelt efter bemyndigelse i lov nr. 694 af 8. juni 2018 om projektering og anlæg af vildsvinehegn v. den dansk-tyske landegrænse

Jeg tillader mig herved uopfordret til udvalgets orientering at fremsende en netop offentliggjort artikel i Tidsskrift for Miljø, der belyser EU-domstolens seneste domme om fortolkning af habitatdirektivets regler om beskyttelse af Natura 2000-områder. EU-domstolens seneste dommes fortolkning af habitatdirektivet betyder efter min vurdering en underkendelse af de danske miljømyndigheders hidtidige fortolkning af habitatdirektivets art. 6, og dommene vil derfor efter min opfattelse kræve lovændringer og ændret praksis mht. bl.a. fiskeri i marine Natura 2000-områder og vandområdeplaner.

I artiklen i TfM er i fodnote 12 anført, at loven om etablering af vildsvinehegn ikke ses at give problemer, da forarbejderne til denne lov udtrykkeligt understreger, at Miljø- og Fødevareministerens tilladelse kun kan meddeles i overensstemmelse med EU-domstolens fortolkning af habitatdirektivets art. 6, stk. 3 og 4, hvorved bemærkes, at bekæmpelse af spredning af svinepest må antages at være blandt de væsentlige samfundshensyn som kan begrunde, at der alligevel kan tillades skadelige virkninger i Natura 2000-område.

Efter manus blev indleveret, er jeg blevet opmærksom på, at Miljøstyrelsen den 13. august 2018 har meddelt tilladelse til Naturstyrelsens ansøgning om vildsvinehegn langs den dansk-tyske grænse, og at både Naturstyrelsens ansøgning og Miljøstyrelsens anlægstilladelse efter min opfattelse må anses i meget klar modstrid med EU-domstolens fortolkning.

Naturstyrelsen har i ansøgningen bl.a. forudsat, at hegnets barrierevirkning for migrerende arter – herunder arter til og fra Natura 2000-områder – er imødegået med mindre korridorer i hegnets forpadder, krybdyr, små pattedyr mv., og ved regelmæssigt at åbne hegnets, og at en egentlig konsekvensvurdering efter habitatdirektivets art. 6, stk. 3 derfor ikke er nødvendig, da disse afværgeforanstaltninger er tilstrækkelige til at hindre væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder.

Miljøstyrelsen har i anlægstilladelsen tilsluttet sig denne foreløbige vurdering, idet det i anlægstilladelsen bl.a. anføres (s. 19), at Naturstyrelsens:

”grundige gennemgang af mulige påvirkninger i ansøgningen, og de på denne baggrund fundne resultater og vurdering har betydet, at Miljøstyrelsen vurderer, at de omfattet Natura 2000-områder og disses naturtyper eller arter ikke påvirkes væsentligt.

Det betyder, at Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er behov for at iværksætte en egentlig konsekvensvurdering. Dertil kommer, at Miljøstyrelsen finder, at screeningen, som Naturstyrelsen har foretaget, er grundigt udført og nærmest har karakter af en konsekvensvurdering”. (min understregning).

Som retligt grundlag for, at det er tilstrækkeligt med en foreløbig screening af det ansøgte projekt og ikke nødvendigt med en ’egentlig konsekvensvurdering’ har Miljøstyrelsen i anlægstilladelsen anført (s. 15), at efter hjertermuslingedømmen i sag C-127/02 fra 2004 tog stilling til, hvornår der kræves konsekvensvurdering, ”er [der] ikke i øvrigt i domstolspraksis [...] yderligere afklaring af, hvad der er væsentligt”.

Som det fremgår af min artikel i TfM og især dommen i sag C-323/17 *People Over Wind m.fl.* fra april, er Miljøstyrelsens oplysning om EU-domstolens retspraksis ikke korrekt. Efter den seneste dom i C-323/17 kan der således ikke meddeles anlægstilladelse til bl.a. hegn på grundlag af en foreløbig vurdering, hvis skadelige virkninger på udpegningsgrundlagets migrerende arter forudsættes imødegået ved afværgeforanstaltninger i form af bl.a. biotop-korridorer, idet der i så fald kræves en egentlig konsekvensvurdering efter habitatdirektivets art. 6, stk. 3. Det må derfor undre, at Miljøstyrelsen efter dommen i sag C-323/17 har meddelt tilladelse på grundlag af en foreløbig vurdering.

Det må i øvrigt give anledning til forundring, at Miljøstyrelsen kan hævde at være uvidende om EU-domme efter 2004, da kommunerne og Miljøstyrelsen i flere sager netop er blevet underkendt af Natur- og Miljøklagenævnet og Miljø- og Fødevareklagenævnet med henvisning til EU-domstolens senere domme om, hvornår det efter habitatdirektivets art. 6, stk. 3 er tilstrækkelig med en foreløbig vurdering, og hvornår en konsekvensvurdering giver tilstrækkelig sikkerhed for, at det kan tillades uden anvendelse af undtagelsen for væsentlige samfundshensyn. Som eksempler kan nævnes klagenævnets ophævelse af tilladelse til underjordisk lager for naturgas ved Lovns Bredning (MAD 2016.430 Nmk), hvor nævnet bl.a. henviste til EU-domstolens dom i sag C-258/11 om påvirkning af 0,5 % af en prioriteret naturtypes areal. Endvidere kan nævnes klagenævnets ophævelse af Kystdirektoratets lovliggende tilladelse til 100 fortøjningspæle i Odense Fjord grundet manglende konsekvensvurdering (MAD 2017.221 Mfk), hvilket bl.a. skete med henvisning til EU-domstolens dom i sag C-142/16 om konsekvensvurdering af projekter som påvirker migrerende arter til Natura 2000-områder beliggende 500 km. opstrøms.

Såfremt en miljøorganisation vil anfægte Miljøstyrelsens anlægstilladelse fra august 2018 til vildsvinehegn ved domstolene, er der derfor i lyset af EU-domstolens fortolkning og EU-domstolens dom i sag C-243/15 betydelig risiko for, at tilladelsen bliver underkendt som ugyldig, fordi Miljøstyrelsen ikke har fulgt den korrekte fremgangsmåde. Dette er ikke udtryk for, at EU-rettens krav til naturbeskyttelse udelukker et hegn ved grænsen for at undgå spredning af svinepest, men alene udtryk for, at EU-reglerne kræver en fremgangsmåde, der sikrer, at konsekvenserne er tilstrækkeligt belyst, inden tilladelsen meddeles.

Med venlig hilsen

Peter Pagh

